

megjegyezzük először azt, hogy egy nem szigoruan tudományos irányu, hanem népszerűségre is törekvő munka megírásánál a népszerű irodalmi források is jogosultak. A mit bíráló ur a rajzokról mond, abban van valami igaza, habár itten is túloz, a mennyiben azt állítja, hogy „a rajzok (139) közül a más munkákból kölcsönöztek többnyire jók; de az újakról az ellenkezőt mondhatjuk.“ Akarjuk hinni az eddigiek után, hogy bíráló ur nagy szorgalommal igyekezett kikutatni a „megütközést keltő“ „botránkoztatóan rossz“ és „éktelen“ rajzokat, s minden szórszálhasogató kutatása mellett is a 139. ábra közül csak 8-at talált ilyennek (háládatlan munka), s ezen 8 közül is csak kettő új — s ezek is csak schematikusok, a melyek soha sem lehetnek tökéletesen hüek és jók — a másik 6 mind idegen munkából kölcsönzött. Különben, ha a nagyszámu rajzok közül egy-néhány nem elégíti ki a túlszigoru kritikát, az nem mindig csak az írók hibája. Tudjuk ugyanis, hogy a rajzokkal illusztrált könyvek kiadása alkalmával mennyi gyakorlati nehézségbe ütközik minduntalan ugy a szerző, mint a kiadó.

Végre „post res bene gestes“ azzal végzi bírálatát „Ardai“ ur, hogy a munka „nekünk erdészeknek igényeinket távolról sem elégítheti ki“ s mintegy mentségül szükségesnek látja megjegyezni azt, hogy hallgatott volna a füzetéről, de az illetékes felszólításnak volt kénytelen engedni.

Mi részünkről csak köszönettel tartozunk Arдай urnak azért, hogy bírálata által alkalmat adott nekünk a könyvünk ellen itt-ott különböző okokból felmerülhető kifogásoknak legalább egy részére megtenni észrevételeinket s kifejteni álláspontunkat.

Girókuti és Kozocsa.

A fák görbeségének okairól.

A f. é. szeptember havi „Erdészeti Lapok“-ban fenti czim alatt hasontárgyu soraimra felhozottakra legyen szabad egész röviden válaszolni.

Teszem ezt nem más okból, minthogy azon czikk végpontjában felhozottak által arra moraliter kényszerítve vagyok.

A heliotropismus lényegének ottani magyarázata u. i. egészen fölösleges, fölösleges különösen én ellenemben, mert minden olvasó, a ki csakugyan „elfogulatlanul ol-

vassa el“ cikkemet, ott szakasztott ugyanazt a magyarázatot találja (persze rövidebben, mindjárt az első lapon csillag alatt e szavakban: „napraforgás alatt itt nem csak a világosság forrása *a nap*, hanem egyáltalában *a világosság*-felé való fordulás értendő.“ Azt hiszem tehát, hogy senki sem fog cikkemből a heliotropismus lényegéről „téves nézetet meríteni“, legkevésbé Fekete tanár ur, a ki ezt állítja, mert hiszen ő van velem ugyanegy nézetben e tekintetben, a minek nagyon örülök, mert éppen e nézetben alapszik egész érvelésem, melylyel nagyon könnyen elbánhatna, ha — a mint az olvasóval el akarja hitetni — heliotropismus alatt csakugyan csak nap felé fordulást értenék; mivel cikkemben a nap átlagos irányával egészen ellenkezőleg — észak felé — görbült fákról van szó. „Ki is állithatna ily badarságot.“

Annyi igaz, hogy Fekete tr. ur módjával nagyon könnyen el lehet ütni a dolgot. Ő u. i. a szerint, a mint ezen vagy azon égtáj felé vannak görbülve a fák, ezt vagy azt a szelet állítja oda bünbaknak, a mint éppen a görbülés kívánja. Végre legyen meggyőződve, hogy „jóhiszeműségét nem vonja kétségbe“ senki sem, legkevésbé én, a ki őt, mint oly sok tanáram közül egyik legderekabbat, tanítványai oktatásában, erdészeti irodalmunk megalapításában fáradságtalanul tanultam ismerni és becsülni, azt azonban még sem kívánhatja, hogy azért senki se jöjjön az övével nem egyező „más gondolatra.“

Sistaroveczen, 1881. október 21.

Fuchs János,

m. k. erdész.